

GYVIEJI ARCHYVAI

Dubaklonio kaimas

Važiuojant plentu iš Merkinės link Panaros, Dubaklonio kaimo beveik nematyti, jį slepia Dubaklonio miškas. Ilgas ir plačiai išsibarstęs Dubaklonio kaimas prasideda anapus Nemuno priešais Merkinę, nuo pirmųjų sodybų kairėje kelio pusėje, o baigiasi artėjant prie Panaros. Sodybos išsimėčiusios abipus plento ir daugiau primena miškų vienkiemius nei kaimą. Dešiniajame Nemuno krante, priešais Dubaklonio kaimą, bent keli kaimai miškuose įsispraudę slapstosi: Česukai, Pašilingė, Maksimai...

Žvelgiant nuo Nemuno ne vienas kalnas Dubaklonio kaime primena piliakalnių siluetus

Boleslovas Urbonavičius grįžta iš ganyklos panemunėj. Boleslovas Urbonavičius gimė 1925 m., su žmona Ona gyvena ant aukšto Nemuno kranto įsikūrusiame Dubaklonio kaime. Nebodamas savo garbaus amžiaus ir Vorkutos lageryje praleistų metų, kur sveikata išsisunkė greičiau nei laikas tekėjo, vis dar ūkininkauja. Partizaninis jo slapyvardis – Žvirblis.

„Paskutinį kartą mane paėmė 1954 m. Norulių miške. Aš tada jau be ginklo slapsčiausi. Pistoletą medyje, paukščio lizde, slėpiau, o šautuvą – Maksimų kaime pas vieną pažįstamą svirne tarp sienojų laikiau. Treigys iš Rodukos mane pardavė. Kai įviliojo į pasalą, sakė: „Va, visą štabą pridaviau.“ Kokį štabą – aš vienas tuo metu slapsčiausi, o kadangi ginklo prie savy neturėjau, tai nedaug ir gavau. Tardytojas Viliūnas naktį pas mane į kamara atėjo ir sako: „Daug nebaladok, tai nedaug ir gausi.“ Ogi ir Panaros mūšyje dalyvaut teko...“

Paklaustas, ar „kurcinio ašarų“ dar pasidaro, nedvejojo: „Man dabar daryt negalima. Jei pagaus, kaip čia dabar atrodys: Lietuvos partizanas samagonų varo. Negalima. Negerai atrodys.“ 2008 m.

Juozas Kvaraciejus atvedė prie Dubaklonio piliakalnio. Įspūdingos kalvos būta. Nutolusi šiek tiek nuo Nemuno, įrėmintą griovų su prieš daugelį metų vingiavusiu keliu kalvos papėdė į Liškiavą. Kelio kontūrus išvelgti dar galima, bet viską baigia užgožti nepraeinami šabakštynai. Kaimo žmonių gyvenime kalva buvo pakrikštyta piliakalniu, bet mokslinių įrodymų iki šiol lyg ir nerasta. Kalva piliakalniu vadinama ir knygoje „Petras Rimša pasakoja“ (1964). Iš kalvos teliko aštri briauna, nuo kurios atsiveria nuostabus vaizdas: Farinienės ravo dugnu tekantis upelis, svariai prisidėjęs prie kalvos griuvimo. 2022 m.

Julius Kvaraciejus Jonionių kaime su laimikiu prie Kazabucko skobto luoto

Obels žydėjimas Dubaklonio kaime. 2020 m.

Emilė Baliūnienė 2021 m. dar džiaugėsi, kad paskaitys „Šalcinį“. Ketinom ją dar pakalbinti, bet 2022 m. gegužę Juozas Kvaraciejus pasakė, kad ji jau mėnuo kaip Liškiavoje... 2021 m.

Pasakoja Juozas Kvaraciejus: „Valčių mūsų kaime nebuvo. Kiekviena troba po luotą ir ne vieną turėjo. Luotus skobdavo Kazabuckas iš Maksimų kaimo. Tas žmogus jau senas buvo, vardo neprisimenu, tai jis ir mano tėvuko pusbroliui Juliiui Kvaraciejui iš Jonionių kaimo luotą išskobė. Aš tada gal antroj ar trečioj klasėj buvau.

Tėvelis labai gerai luotu plaukiojo, tai partizanus per Nemuno plukdė. Sudėdavo

ginklus ant luoto nosies, kokius tris susisodindavo ir anon pusėn Nemuno perkeldavo. Kibildžio Jonelio dėdė Jonas (Dūda) tvartelyje ant šiaudų nakvodavo. Naman gi nepaguldysi. Mama patalynę ten nunešdavo... Dūda kartą ryte pabudo, atėjo į namus pavalgyti, rūkas buvo, o čia sribai ateina, tai jis per langą ir palei tvorą, palei strikolius, link plento pasitraukė. Pasisekė, bet pistoletą per skubėjimą ant suolo paliko, tai bobulė Mika-

lina tų pistoletų užantini insikišo, gerai, kad jos nekratė, tik vyrus apieškojo. Mikalina tą pistoletą bukton, prie Nemuno ištrenkė, ji ten ir mano dėdės šautuvą paskandino. Vėliau Dūdą Panaraj pašovė, norėjo Kalėdas namuose atšvęst, o ten rusų pasala buvo. Pas Vanağą visa tai gražiai aprašyta.“

Tęsinys. Pradžia Nr. 42

Algimantas
ČERNIAUSKAS
Brolių Černiauskų nuotr.